

2024/577

14.2.2024

SKLEP SVETA (SZVP) 2024/577

z dne 12. februarja 2024

o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti člena 29 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Svet je 31. julija 2014 sprejel Sklep 2014/512/SZVP ⁽¹⁾.
- (2) Predsednik Ruske federacije je 24. februarja 2022 napovedal vojaško operacijo v Ukrajini, ruske oborožene sile pa so začele neizzvan in neupravičen napad na Ukrajino. Ta vojaška agresija je očitna kršitev ozemeljske nedotakljivosti, suverenosti in neodvisnosti Ukrajine ter kršitev prepovedi uporabe sile iz člena 2(4) Ustanovne listine ZN, ki je brezpogojno pravilo mednarodnega prava, in drugih načel Listine ZN.
- (3) Generalna skupščina ZN je v Resoluciji ES-11/1, sprejeti 2. marca 2022, najostreje obsodila agresijo Ruske federacije proti Ukrajini, ki je v nasprotju s členom 2(4) Listine ZN. Generalna skupščina ZN je v Resoluciji ES-11/4, sprejeti 12. oktobra 2022, ob sklicevanju na izjavo generalnega sekretarja ZN z dne 29. septembra 2022, v kateri je opozoril, da je vsaka priključitev ozemlja države drugi državi, ki je posledica grožnje ali uporabe sile, kršitev načel Ustanovne listine in mednarodnega prava, obsodila organizacijo nezakonitih „referendumov“ s strani Ruske federacije v regijah znotraj mednarodno priznanih meja Ukrajine ter poskus nezakonite priključitve ukrajinskih regij Doneck, Herson, Lugansk in Zaporozžje po organizaciji navedenih „referendumov“.
- (4) Generalna skupščina ZN je v resoluciji A/RES/ES-11/5 z dne 15. novembra 2022 izrazila globoko zaskrbljenost zaradi izgube življenj, preseljevanja civilnega prebivalstva, uničenja infrastrukture in naravnih virov, izgube javnega in zasebnega premoženja ter gospodarske škode, ki jih je povzročila agresija Ruske federacije proti Ukrajini, ter potrdila, da mora Ruska federacija odgovarjati za vse kršitve mednarodnega prava v ali proti Ukrajini, vključno z njeno agresijo, ki je kršitev Listine ZN, in vse kršitve mednarodnega humanitarnega prava ter mednarodnega prava človekovih pravic ter nositi pravne posledice za vsa svoja dejanja, ki so v nasprotju z mednarodnim pravom, vključno s povračilom škode, ki so jo ta dejanja povzročila.
- (5) Generalna skupščina ZN je v resoluciji A/ES-11/L.7 z dne 23. februarja 2023 tudi pozvala, naj obe strani v oboroženem konfliktu v celoti spoštujeta svoje obveznosti po mednarodnem humanitarnem pravu in naj se takoj prenehajo napadi na ključno infrastrukturo Ukrajine ter namerni napadi na civilne objekte, vključno s stanovanjskimi objekti, šolami in bolnišnicami.
- (6) Meddržavno sodišče (ICJ) je v svoji zavezujoči odredbi z dne 16. marca 2022 o izreku začasnih ukrepov v zadevi Domnevni genocid na podlagi Konvencije o preprečevanju in kaznovanju zločina genocida (*Ukrajina proti Ruski federaciji*) ugotovilo (v točki 60 sklepa), „da ima Ukrajina verjetno pravico, da ni podvržena vojaškim operacijam Ruske federacije“, in (v točki 74 sklepa), da lahko poseg v to pravico „povzroči nepopravljivo škodo“. Dodalo je, da vsaka vojaška operacija, zlasti tako obsežna, kot jo izvaja Ruska federacija na ozemlju Ukrajine, neizogibno povzroči izgubo življenj, duševne in telesne poškodbe ter premoženjsko in okoljsko škodo ⁽²⁾. ICJ je Ruski federaciji odredilo, da preneha vojaške operacije, ki jih je 24. februarja 2022 začela na ozemlju Ukrajine.

⁽¹⁾ Sklep Sveta 2014/512/SZVP z dne 31. julija 2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 229, 31.7.2014, str. 13).

⁽²⁾ ICJ, ODREDBA z dne 16. marca 2022 v zadevi Domnevni genocid na podlagi Konvencije o preprečevanju in kaznovanju zločina genocida (*Ukrajina proti Ruski federaciji*), odstavek 74.

- (7) Evropski svet je v sklepih z dne 14. in 15. decembra 2023 znova poudaril, da odločno obsoja rusko vojno agresijo proti Ukrajini, ki je očitna kršitev Listine ZN, in potrdil, da Unija neomajno podpira neodvisnost, suverenost in ozemeljsko nedotakljivost Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja ter njeno neodtujljivo pravico do samoobrambe pred rusko agresijo.
- (8) V skladu s cilji skupne zunanje in varnostne politike podpora vključuje tudi pomoč prebivalstvu, državam in regijam, ki se spopadajo z nesrečami, ki jih povzroči človek, kot so tiste, ki jih je povzročila ruska vojna agresija proti Ukrajini in njenemu prebivalstvu.
- (9) Glede na resnost razmer in v odziv na rusko vojno agresijo proti Ukrajini ter dokler nezakonita dejanja Ruske federacije še naprej kršijo brezpogojna pravila mednarodnega prava, vključno zlasti s prepovedjo uporabe sile iz člena 2(4) Listine ZN, ali mednarodnega humanitarnega prava, je primerno ohraniti v veljavi vse ukrepe, ki jih je sprejela Unija. Prav tako je primerno sprejeti dodatne izredne ukrepe v podporo Ukrajini ter njenemu okrevanju in obnovi v skladu s cilji skupne zunanje in varnostne politike, ki zajemajo zlasti utrjevanje in podpiranje demokracije, pravne države, človekovih pravic in načel mednarodnega prava, vključno z mednarodnim humanitarnim pravom, ohranjanje miru, preprečevanje sporov in krepitev mednarodne varnosti ter zaščito civilistov in pomoč prebivalstvu, ki se spopada z nesrečami, ki jih povzroči človek.
- (10) Svet je 28. februarja 2022 sprejel Sklep (SZVP) 2022/335 ⁽³⁾ o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP, s katerim so bile prepovedane vse transakcije, povezane z upravljanjem rezerv in sredstev ruske centralne banke, vključno s transakcijami s katero koli pravno osebo, subjektom ali organom, ki deluje v imenu ali po navodilih ruske centralne banke. Svet je 9. marca 2022 sprejel Sklep (SZVP) 2022/395 ⁽⁴⁾, da bi vključil to prepoved v zvezi z Ruskim nacionalnim premoženjskim skladom. Ta prepoved je določena v členu 1a(4) Sklepa 2014/512/SZVP in je ponovljena v členu 5a(4) Uredbe Sveta (EU) št. 833/2014 ⁽⁵⁾. Zaradi teh prepovedi so zadevna sredstva, ki jih imajo finančne institucije v državah članicah, „imobilizirana“.
- (11) Kot je poudarjeno v sklepih zasedanja Evropskega sveta 26. in 27. oktobra 2023, je treba ob usklajevanju s partnerji doseči odločilen napredek glede tega, kako bi lahko v skladu s pogodbenimi obveznostmi ter s pravom Unije in mednarodnim pravom morebitne izredne prihodke, ki jih imajo zasebni subjekti in ki izhajajo neposredno iz ruskih imobiliziranih sredstev, usmerili v podporo za Ukrajino ter njeno okrevanje in obnovo. Evropski svet je v svojih sklepih visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik) in Komisijo pozval, naj pospešita delo z namenom predložitve predlogov.
- (12) Kar zadeva usklajevanje s partnerji, so voditelji skupine G7 v izjavi z dne 6. decembra 2023 ponovno poudarili, da je potreben odločilen napredek pri usmerjanju izrednih prihodkov, ki jih ustvarijo zasebni subjekti in ki izhajajo neposredno iz imobiliziranega državnega premoženja Rusije, v podporo Ukrajini v skladu z veljavnimi pogodbenimi obveznostmi in veljavnim pravom.
- (13) V zvezi s tem je primerno pojasniti prepoved vseh transakcij, povezanih z upravljanjem rezerv in sredstev ruske centralne banke, ter uvesti nadaljnje ukrepe.

⁽³⁾ Sklep Sveta (SZVP) 2022/335 z dne 28. februarja 2022 o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 57, 28.2.2022, str. 4).

⁽⁴⁾ Sklep Sveta (SZVP) 2022/395 z dne 9. marca 2022 o spremembi Sklepa 2014/512/SZVP o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 81, 9.3.2022, str. 8).

⁽⁵⁾ Uredba Sveta (EU) št. 833/2014 z dne 31. julija 2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL L 229, 31.7.2014, str. 1).

- (14) Zlasti je primerno pojasniti, da transakcije v okviru upravljanja bilance stanja, povezane s sredstvi in rezervami ruske centralne banke, ali s sredstvi in rezervami katere koli pravne osebe, subjekta ali organa, ki deluje v imenu ali po navodilih ruske centralne banke, kot je Ruski nacionalni premoženjski sklad, ne spadajo na področje uporabe prepovedi transakcij, ki se uporablja od 28. februarja 2022. Transakcije v okviru upravljanja bilance stanja, ki so še naprej dovoljene, se nanašajo zlasti na ponovno vlaganje denarnih sredstev, ki se nabirajo zaradi imobiliziranih izplačil kuponov ali dividend ter odkupov in zapadajočih vlog, v skladu s preudarno naložbeno politiko ob upoštevanju veljavnih regulativnih zahtev.
- (15) Druge transakcije, zlasti kakršen koli neposreden ali posreden prenos na rusko centralno banko ali v njeno korist, vključno s prenosi na katero koli pravno osebo, subjekt ali organ, ki deluje v imenu ali po navodilih ruske centralne banke, kot je Ruski nacionalni premoženjski sklad, bi morale ostati prepovedane.
- (16) Zaradi prepovedi teh drugih transakcij se izredno in nepričakovano nabirajo denarna sredstva v bilancah stanja centralnih depotnih družb v smislu Uredbe (EU) št. 909/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾, ki imajo ključno vlogo pri poravnavi in centralnem vodenju finančnih instrumentov v Uniji. To nabiranje denarnih sredstev je posledica imobilizacije sredstev in rezerv ruske centralne banke ali sredstev in rezerv vseh pravnih oseb, subjektov ali organov, ki delujejo v imenu ali po navodilih ruske centralne banke, kot je Ruski nacionalni premoženjski sklad, ker so vsa plačila glavnice in obresti, kuponov, dividend ali drugih prihodkov od vrednostnih papirjev ruski centralni banki in tem osebam, subjektom in organom prepovedana.
- (17) Centralne depotne družbe so se znašle v posebnem položaju, ki je drugačen od položaja drugih finančnih institucij, saj se denarna sredstva strank centralnih depotnih družb ali pri strankah centralnih depotnih družb iz centralnih depotnih družb običajno prenašajo pred koncem dneva in na splošno za stranke ne prinašajo nobenega nadomestila. Denarna sredstva pri centralnih depotnih družbah, povezana s sredstvi ruske centralne banke, vključno s sredstvi vseh pravnih oseb, subjektov ali organov, ki delujejo v imenu ali po navodilih ruske centralne banke, kot je Ruski nacionalni premoženjski sklad, ki se nabirajo zaradi omejevalnih ukrepov, morajo nato centralne depotne družbe preudarno upravljati. To je ustvarilo nepričakovane in izredne prihodke.
- (18) Nepričakovanih in izrednih prihodkov, ki jih zajema ta sklep, po prenehanju prepovedi transakcij ni treba dati na voljo ruski centralni banki v skladu z veljavnimi pravili. Zato ne predstavljajo državnega premoženja. Zato se za te prihodke ne uporabljajo pravila, ki ščitijo državno premoženje.
- (19) Ker ti nepričakovani in izredni prihodki nujno izhajajo iz izvajanja omejevalnih ukrepov, zlasti prepovedi iz člena 1a(4) Sklepa 2014/512/SZVP in člena 5a(4) Uredbe (EU) št. 833/2014, centralne depotne družbe ne morejo pričakovati, da bodo lahko od teh prihodkov imele neupravičeno in nenačrtovano gospodarsko korist. Zaradi legitimnih prizadevanj za uresničevanje ciljev skupne zunanje in varnostne politike, ki zajemajo zlasti utrjevanje in podpiranje demokracije, pravne države, človekovih pravic in načel mednarodnega prava, vključno z mednarodnim humanitarnim pravom, ohranjanje miru, preprečevanje sporov in krepitev mednarodne varnosti ter zaščito civilistov in pomoč prebivalstvu, ki se spopada z nesrečami, ki jih povzroči človek, je zato primerno in potrebno zagotoviti, da se nepričakovani in izredni dobički centralnih depotnih družb, nastali v obdobju med začetkom veljavnosti tega sklepa in trenutkom, ko bodo odpravljeni začasni omejevalni ukrepi v zvezi s sredstvi in rezervami ruske centralne banke, uporabijo v korist Ukrajini. Poleg tega se z ukrepi iz tega sklepa preprečuje pretirano obremenjevanje centralnih depotnih družb. S temi ukrepi se zato v celoti spoštujejo temeljne pravice in svoboščine, priznane v Listini o temeljnih pravicah, zlasti v njenih členih 17 in 52, saj so upravičeni in sorazmerni z zastavljenimi cilji.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) št. 909/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o izboljšanju ureditve poravnave vrednostnih papirjev v Evropski uniji in o centralnih depotnih družbah ter o spremembi direktiv 98/26/ES in 2014/65/EU ter Uredbe (EU) št. 236/2012 (UL L 257, 28.8.2014, str. 1).

- (20) Zato je primerno uvesti dodatne ukrepe v zvezi s temi nepričakovanimi in izrednimi prihodki ter čistimi dobički ob polnem spoštovanju mednarodnega prava in prava Unije. V skladu z načelom pravne varnosti bi se morali ti novi ukrepi uporabljati od datuma začetka veljavnosti tega sklepa. Končni cilj teh dodatnih ukrepov bi morala biti podpora Ukrajini ter njenemu okrevanju in obnovi, zlasti prek instrumenta za Ukrajino, ki ga je predlagala Komisija (⁽⁷⁾), v skladu s cilji te uredbe Sklepa 2014/512/SZVP ter ustrezno namenu omejevalnih ukrepov in ciljem skupne zunanje in varnostne politike Unije, ki zlasti vključujejo ohranjanje miru, preprečevanje sporov, krepitev mednarodne varnosti, zaščito civilistov ter pomoč prebivalstvu, državam in regijam, ki se spopadajo z nesrečami, ki jih povzroči človek, kot so tiste, ki jih je povzročila ruska vojna agresija proti Ukrajini in njenemu prebivalstvu.
- (21) Uvedba takih dodatnih ukrepov za centralne depotne družbe, ki imajo zelo majhne količine sredstev in rezerv ruske centralne banke, ali sredstev in rezerv vseh pravnih oseb, subjektov ali organov, ki delujejo v imenu ali po navodilih ruske centralne banke, kot je Ruski nacionalni premoženjski sklad, ne bi bila upravičena. To bi povzročilo nesorazmerno upravno breme za te centralne depotne družbe glede na zelo majhne zneske, ki bi jih bilo mogoče pobrati. Dodatni ukrepi bi se zato morali uporabljati samo za centralne depotne družbe, ki imajo takšne rezerve in sredstva v skupni vrednosti več kot 1 milijon EUR.
- (22) Kot prvi korak bi morale centralne depotne družbe evidentirati in upravljati takšna izredna denarna sredstva, ki se nabirajo zaradi imobilizacije sredstev in rezerv ruske centralne banke, ločeno od svojih drugih dejavnosti, ustvarjene prihodke pa bi morale hraniti ločeno.
- (23) Prav tako bi bilo treba centralnim depotnim družbam prepovedati odtujitev njihovih dobljenih čistih dobičkov, opredeljenih v skladu z nacionalnim pravom in po odbitku davka od dohodkov pravnih oseb v okviru splošne ureditve zadevne države članice, bodisi z razdelitvijo v obliki dividend bodisi v kakršni koli obliki, v korist delničarjev ali tretjih oseb. Zaradi tveganj in stroškov, povezanih z imetništvom sredstev in rezerv ruske centralne banke, lahko do sprejetja sklepa Sveta iz uvodne izjave 24 vsaka centralna depotna družba zaprosi svoj nadzorni organ, da odobri sprostitev deleža tega čistega dobička zaradi izpolnjevanja predpisanih kapitalskih zahtev in zahtev za upravljanje tveganj.
- (24) Kot drugi korak bi moral Svet imeti možnost ob usklajevanju s partnerji odločiti, kako bi bilo treba te čiste dobičke usmeriti v podporo Ukrajini ter njenemu okrevanju in obnovi v skladu z veljavnimi pogodbenimi obveznostmi ter v skladu s pravom Unije in mednarodnim pravom. V zvezi s tem bi moral Svet določiti tudi znesek čistega dobička, ki ga lahko centralne depotne družbe začasno zadržijo zaradi izpolnjevanja predpisanih kapitalskih zahtev in zahtev za upravljanje tveganj ter zaradi tveganj in stroškov, povezanih z imetništvom sredstev in rezerv ruske centralne banke. V ta namen bi moral visoki predstavnik pravočasno pripraviti predlog, ki bi spremljal ukrepe Unije v podporo Ukrajini. Pri pripravi takega predloga bi se moral visoki predstavnik posvetovati z ustreznimi deležniki, zlasti z Evropsko centralno banko.
- (25) Za izvajanje nekaterih ukrepov je potrebno nadaljnje ukrepanje Unije.
- (26) Sklep 2014/512/SZVP bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

V členu 1a sklepa 2014/512/SZVP se vstavi naslednja odstavka:

„7. Odstavek 4 se ne uporablja za nikakršne transakcije v okviru upravljanja bilance stanja, povezane s sredstvi in rezervami ruske centralne banke, ali s sredstvi in rezervami katere koli pravne osebe, subjekta ali organa, ki deluje v imenu ali po navodilih ruske centralne banke, kot je Ruski nacionalni premoženjski sklad, izvedene 28. februarja 2022 ali pozneje.

(⁷) Zakonodajni postopek 2023/0200/COD: Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za Ukrajino. Podrobnosti o postopku so na voljo na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/HIS/?uri=CELEX:52023PC0338>.

8. Od 15. februarja 2024 in dokler veljajo omejevalni ukrepi iz odstavka 4, centralne depotne družbe v smislu Uredbe (EU) št. 909/2014, ki imajo sredstva in rezerve iz odstavka 4 tega člena, katerih skupna vrednost presega 1 milijon EUR, uporabljajo naslednja pravila v zvezi z denarnimi sredstvi, ki se nabirajo izključno zaradi teh omejevalnih ukrepov:

- (a) računovodenje teh denarnih sredstev se izvaja ločeno;
- (b) prihodki iz denarnih sredstev iz točke (a) ali vrednost, ustvarjena s temi sredstvi, od 15. februarja 2024, se evidentirajo ločeno v računovodskih izkazih centralnih depotnih družb;
- (c) čisti dobiček, ugotovljen v zvezi s prihodki iz točke (b) v skladu z nacionalnim pravom, vključno z odbitkom vseh ustreznih odhodkov, ki so povezani z upravljanjem imobiliziranih sredstev in obvladovanjem tveganja, povezanega z imobiliziranimi sredstvi, ali izhajajo iz tega upravljanja in obvladovanja tveganj, ter po odbitku davka od dohodkov pravnih oseb v skladu s splošno ureditvijo zadevne države članice, se ne sme odtujiti z razdelitvijo v obliki dividend ali v kateri koli obliki v korist delničarjev ali katere koli tretje osebe, dokler Svet na podlagi členov 29 in 30 Pogodbe o Evropski uniji soglasno ne odloči o morebitni določitvi finančnega prispevka v proračun Unije, ki se bo zbral iz teh čistih dobičkov v podporo Ukrajini ter njenemu okrevanju in obnovi, pa tudi o načinih takega prispevka, v skladu z veljavnimi pogodbenimi obveznostmi ter v skladu s pravom Unije in mednarodnim pravom. V zvezi s tem Svet določi tudi znesek, ki ga lahko centralne depotne družbe začasno zadržijo, poleg izpolnjevanja predpisanih kapitalskih zahtev in zahtev za upravljanje tveganj, brez poseganja v to, da zadevne centralne depotne družbe spoštujejo pravila, določena v pravnih aktih Unije, ki urejajo nadzorni status teh institucij, ali na njihovi podlagi;
- (d) dokler se sklep Sveta iz točke (c) ne sprejme, lahko vsaka centralna depotna družba svoj nadzorni organ zaprosi, naj odobri sprostitev deleža čistega dobička iz točke (c) zaradi izpolnjevanja predpisanih kapitalskih zahtev in zahtev za upravljanje tveganj. Zadevne države članice Komisijo vnaprej uradno obvestijo o vsaki odobritvi.“

Člen 2

Ta sklep začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 12. februarja 2024

Za Svet
predsednica
H. LAHBIB